

BITTERHEID EN VERGEVING

A. WAT IS BITTERHEID?

- a. Bitterheid is het resultaat van bezeerde gevoelens, die nog niet geheeld zijn. Het zijn gevoelens van boosheid en verachting voor werkelijke of vermeende mishandeling of onrecht. Bitterheid is een onvergevingsgezinde houding.
- b. Bitterheid teistert je gedachten en gevoelens voortdurend. Bitterheid vertekent je onderscheidingsvermogen en oordeel over zaken. Bitterheid is een kanker dat je emotionele, fysieke, sociale en geestelijke leven verziekt en opvreet.

B. WAAROM WORDEN MENSEN VERBITTERD?

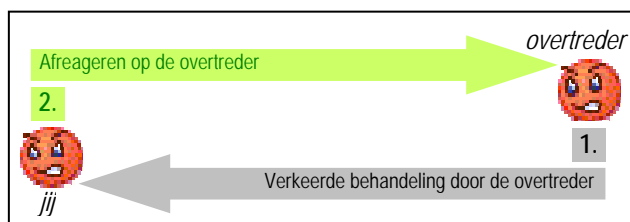
Bespreek een aantal redenen voor bitterheid. Waarom worden mensen verbitterd?

- **Verbroken vertrouwen.** Een vertrouwde vriend(in) vertelt jouw problemen of bezeerde gevoelens verder aan anderen.
- **Verkeerde beoordeling.** Je hebt je best gedaan, maar toch slaag je er niet in te voldoen aan de (hoge) verwachtingen en eisen van een ander. Je voelt je niet begrepen.
- **Teleurstelling.** Een ander persoon voldeed niet aan jouw (hoge) verwachtingen.
- **Misbruik.** Misschien heeft een ander persoon jouw rechten geschonden, misbruik gemaakt van jouw goedheid, je diensten als vanzelfsprekend beschouwd, of jouw lichaam en bezittingen misbruikt.
- **Onrecht.** Misschien heeft een ander je onrecht aangedaan. Je levenspartner heeft je niet lief, je kinderen verwerpen je, je vrienden vergeten je, je werkgever geeft je geen promotie, je leraar geeft je geen krediet voor je werk, enz.
- **Rebellie.** Soms brengt God je in moeilijke omstandigheden ten einde je karakter te vormen of zijn koninkrijk te bevorderen. Misschien ben je boos op God over hoe hij je behandelt. Misschien zet je een grote vraagteken achter zijn plannen.

C. MET BITTERHEID AFREAGEREN OP EEN ANDER MENS.

1. Illustratie over afreageren in de richting van de mens (de overtreder).

Zou volgorde pijlen omwisselen dus 1. boven en 2. onder

Als je verkeerd behandeld wordt, bekijk je het van een natuurlijk, horizontaal gezichtspunt. Dan zie je *alleen* de overtreder, die je met onrecht behandeld heeft. En dan reageer je af op hem (haar). Je voelt je bezeerd in je gevoelens, je bent boos, je scheldt hem (haar) uit, je verzint wraak of je pleegt zelfs geweld tegenover de ander. Je motief is om te vergeldend, terug te slaan. Deze manier van aanpak beschouwt 'de verkeerde behandeling' als het belangrijkste en houdt God en zijn plannen helemaal buiten de gebeurtenis.

2. De gevolgen van bitterheid.

Lees Matteüs 6:15. Hebreeën 12:5-6,10-11,14-15.

a. Bitterheid tast je relatie tot God aan.

Je relatie tot God wordt steeds meer afstandelijk. Wanneer je Gods genade, om de ander te vergeven en lief te hebben, afwijst, dan loop je een geweldige kans mis om te groeien in heilig karakter en vruchtbaar dienstbetoon.

b. Bitterheid tast je relatie tot andere mensen aan.

Je onttrekt je aan andere mensen, verliest je vrienden, maakt relaties kappot en vereenzaamt. Bitterheid sticht verwarring en besmet vele andere mensen. Je wordt een onruststoker, die enerzijds de overtreder in een slecht licht stelt bij anderen en anderzijds de anderen voor jouw gezichtspunt tracht te winnen. Op hun beurt verspreiden deze anderen de laster en bitterheid nog verder. Bitterheid ligt aan de wortel van heel veel gebroken relaties en verscheurde gemeenschappen (o.a. gemeenten).

c. Bitterheid tast je relatie tot jezelf aan.

Bitterheid is als vergif in je geest, denken en lichaam. Het besmet je hele wezen, vertekent je oordeelsvermogen, bederft je humeur, verscheurt je gevoelens en verhardt je hart. Bitterheid maakt je hard, kritisch, depressief, onvriendelijk, onaantrekkelijk, ongewild en ongeliefd.

D. BITTERHEID AFLEREN.

Hier ook pijl 1 boven aan zetten (dus van boven naar rechts naar beneden naar links, naar boven)

a. Illustratie over afreageren in de richting van God.

Als je verkeerd behandeld wordt, bekijk je het doelbewust van een bovennatuurlijk, verticaal gezichtspunt. Dan zie je eerst God, die een bedoeling heeft met deze gebeurtenis. En dan reageer je naar God toe, in plaats van naar de overtreder toe. Je vraagt God voor genade om op de juiste manier te reageren op de overtreder. Je verwacht je voordeel te trekken uit deze pijnlijke gebeurtenis. En dan pas reageer je op de overtreder op een zelfbeheerste, rationele en aangename wijze.

Deze manier van aanpak beschouwt God en zijn doel met je als het belangrijkste en de pijnlijke gebeurtenis als het onbelangrijkste.

E. ILLUSTRATIE UIT HET LEVEN VAN JOZEF.

1. Hoe Jozef onbillijk behandeld werd.

a. Lees Genesis 37:1-36.

Zijn eigen familie behandelde hem verkeerd. Zijn broers waren jaloers, gooiden hem in een put en verkochten hem als slaaf. Zij vertelden een leugen aan hun vader Jakob en zeiden dat Jozef door wilde dieren verscheurd werd. Jozef verdiende niet zo een verkeerde behandeling. Jozef werd het slachtoffer van het onrecht van zijn eigen familie!

b. Lees Genesis 39:1-23.

Zijn eigen werkgever behandelde hem verkeerd. De vrouw van zijn werkgever trachtte Jozef te verleiden. Omdat hij het elke keer weer afsloeg, beschuldigde zij hem valselijk en werd hij zonder een proces in de gevangenis gegooid. Jozef was rechtvaardig en toch werd hij het slachtoffer van het onrecht van zijn werkgever!

c. **Lees** Genesis 40:1-23.

Zijn eigen vrienden behandelden hem verkeerd. In de gevangenis had hij hen geholpen met de uitleg van hun dromen. En zij beloofden hem te gedenken bij koning Farao. Maar voor vele jaren vergat de schenker hem. Jozef werd het slachtoffer van het onrecht van zijn vriend!

2. Hoe Jozef leed

Lees Genesis 37:2 en Genesis 41:25-57.

Jozef was 17 jaar oud toen hij als slaaf door zijn broers verkocht werd. En hij was 30 jaar oud toen hij de onderkoning van Egypte werd. Jozef heeft 13 jaar lang onrecht geleden als een slaaf en als een gevangene in een vreemd land! Dat alles gebeurde omdat hij door andere mensen verkeerd behandeld werd.

3. Hoe Jozef reageerde op de onbillijke behandeling.

Lees Genesis 42:1-3,8, Genesis 45:1-11.

Tijdens een periode van voorspoed, had Jozef als onderkoning veel graan in Egypte opgespaard. En toen een grote droogte en hongersnood uitbrak, kwamen zijn broers van Kanaän naar Egypte om koren te kopen. Zonder dat zij er erg in hadden, stonden zij plotseling voor Jozef. Hij herkende hen, maar zij herkenden hem niet. Na een poos, maakte Jozef zich aan zijn broers bekend en vroeg hen niet te vrezen.

Jozef reageerde niet lukraak *horizontaal* naar zijn broers toe met boosheid en dreigementen. Integendeel, hij reageerde doelbewust *verticaal* naar God toe door te zeggen dat niet zij, maar God hem vooruit naar Egypte had gezonden, ten einde hun hele familie te redden! Dat zei hij aanhoudend, vier maal achter elkaar. Jozef zag Gods hand in deze nare gebeurtenis. Door al deze moeilijke jaren heen, had Jozef zijn aandacht niet op zijn moeilijke omstandigheden gevestigd, maar op God en Gods plan met zijn leven! God leerde hem een overwinnaar over mishandeling te zijn in plaats van een slachtoffer van bezeerde gevoelens.

Jozefs moeilijkheden werden Gods mogelijkheden!

4. Hoe Jozef reageerde op de overtreeders.

Lees Genesis 45:13-15,21-24; Genesis 50:15-21.

Jozef vergaf zijn broers. De hereniging van Jozef met zijn broers moet een ontroerend tafereel geweest zijn: er waren omhelzingen, tranen, kussen en veel gepraat. Waarschijnlijk waren het tranen van berouw en vreugde. Jozef hield het gedane onrecht uit het verleden helemaal niet tegen zijn broers. Hij hield helemaal geen lijstje bij met al het onrecht dat anderen hem aangedaan hadden. Reeds lang voordat hij zich met zijn broers kon verzoenen, had hij hen reeds vergeven en toegelaten dat God alle bitterheid uit zijn hart weghaalde. En zelfs ná zijn vaders dood, toen zijn broers bevreesd waren dat Jozef zich nu zou wreken, stelde hij hen gerust. In plaats van bitterheid en vergelding toonde Jozef vergeving en barmhartigheid. Zijn bezeerde gevoelens waren al jaren eerder geheeld!

F. BIJBELSE ONDERRICHT MET BETREKKING TOT ONBILLIJKE BEHANDELING.

'Beproevingen' nemen allerlei vormen aan: moeilijkheden, tegenstand, afwijzing, verachting, spot, onbillijke behandeling, onrecht, mishandeling, vervolging, vernietiging en dood.

1. Hoe om beproevingen te beschouwen.

Lees Romeinen 8:28; Filippenzen 1:12-14.

Je zou onbillijke behandeling jegens jezelf kunnen beschouwen als iets dat God toelaat en wat hij voor jou en andere mensen ten goede zal gebruiken. (Is dat wat je wilt zeggen?)

2. Hoe om op beproevingen te reageren.

a. **Lees** Efeziërs 4:26-27,29,31-32.

Je mag en moet soms boos worden met een heilige en rechtvaardige toorn tegen onrecht en zonde. Maar je toorn mag je niet uiten met getier en gevloek of kwaadaardigheid. Je toorn mag niet leiden tot het doen van 'zonden' (dingen, die Gods doel missen). Ook mag je toorn niet langer duren dan dezelfde dag –

voor je gaat slapen moet je opwelling van toorn voorbij zijn en moet je alles gedaan hebben om je met de overtreder te verzoenen. Alleen op deze manier geef je de duivel geen ingang in je leven.

b. **Lees** Matteüs 18:15-17; Lucas 17:3-4.

Je mag en moet een overtreder op een zelfbeheerste wijze terechtwijzen. Maar je mag niet onvergevingssgezind blijven.

c. **Lees** Matteüs 5:38-42; Lucas 6:27-28; Romeinen 12:17-21; 1 Petrus 2:21-23.

Je mag geen wraak nemen. De vergeldingswetten ("oog voor oog", enz) in het Oude Testament (Exodus 21:23-25; Leviticus 24:20; Deuteronomium 19:21) behoorden nooit tot de sfeer van persoonlijke wraak of internationale vergeldingsacties, maar alleen tot de juridische en sociale wetten van het volk van Israël en alleen tijdens de oudtestamentische periode (Exodus 21:12-36; Leviticus 24:10-23; Deuteronomium 19:14-21). Gedurende de nieuwtestamentische periode, wordt de bestraffing van onrecht in de maatschappij gedelegeerd aan de rechtmatige overheden (cf. Romeinen 13:1-7).

Jezus Christus kwam om de Wet en de Profeten (het hele Oude Testament) te vervullen (Matteüs 5:17). De juridische en sociale wetten van Israël zijn verplaatst door 'het koninkrijk van God cultuur' (bijvoorbeeld in de Bergrede en in de gelijkenissen van Jezus Christus). In plaats van wraak, behoren christenen het onrecht, die hen aangedaan wordt, toe te vertrouwen aan God, die volkomen rechtvaardig zal oordelen! In plaats van op de overtreder af te reageren, behoren christenen naar God toe te reageren.

Vraag God om je genade te geven positief te denken en te voelen; de vijand lief te hebben; goed te doen aan degenen, die je haten; te zegenen, die je vervloeken; en te bidden voor degenen, die je smadelijk behandelen; je kracht te geven de beproeving te verduren; en je liefde te geven om kwaad met goed te overwinnen en, als het mogelijk is, je weer met de overtreder te verzoenen. In plaats van energie en geld te spenderen aan wraakacties, behoren christenen zich in te spannen met alle middelen om aan de vijanden dingen te doen en dingen te geven, die zij helemaal niet verwachten: geef aan hen voedsel en kleding, geef aan hen meer dan zij vragen, en overwin het kwade door het goede te doen. Zo hopen christenen vurige kolen op de hoofden van hun vijanden (brengen hen zich te schamen) en brengen hen, indien nog mogelijk, tot bekering en geloof in Jezus Christus.

3. Hoe om met bezeerde gevoelens om te gaan.

Lees Psalm 38:1-1-23; Psalm 62:9.

Wees eerlijk en oprecht tegenover jezelf, tegenover de overtreder en tegenover God met betrekking tot je gevoelens en gedachten. Druk je boosheid, bitterheid, pijn en bezeerde gevoelens uit tegenover God. Soms geneest God je bezeerde gevoelens gauw. Maar soms kost het een hele tijd voordat bezeerde gevoelens zich weer helen. Dan behoort je aanhoudend te bidden en aanhoudend te vergeven. Alhoewel een christen zijn (haar) zonden alleen moet belijden tegenover degene, die hij (zij) onrecht aangedaan heeft, mag een christen een ander christen betrekken in zijn (haar) strijd tegen bitterheid (cf. Jakobus 5:16).

4. De zin van beproevingen.

Lees Romeinen 5:2-5; Hebreëen 12:10-11; Jakobus 1:2-4.

Beproevingen ontwikkelen volharding en karakter en maken je leven vruchtbaar en invloedrijk!

5. Opdracht.

1. Denk na over onrecht die jou in het verleden is aangedaan. Als je nog bittere gedachten en gevoelens hierover koestert, neem dan het initiatief en verzoen je met de overtreder. Laat God toe om je gekwetste gevoelens te genezen en je pijnlijke herinneringen weg te nemen.

2. De volgende keer als iemand je onrecht aandoet, reageer dan naar God toe. Laat God toe om je karakter op te bouwen en je leven invloedrijk te maken.

3. Leer andere christenen wat de Bijbel leert over bitterheid en vergevingsgezindheid.